

STQARRIJA GĦALL-ISTAMPA Nru 106/23

il-Lussemburgu, 22/06/2023

Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja fil-Kawża C-660/21 | K.B. u F.S. (Konstatazzjoni *ex officio* fil-qasam kriminali)

Protezzjoni tad-drittijiet fundamentali: id-dritt tal-Unjoni Ewropea ma jipprekludix, bħala prinċipju, l-impożizzjoni fuq qorti nazzjonali ta' projbizzjoni ta' konstatazzjoni *ex officio* ta' ksur tal-obbligu li l-persuna ssuspettata tiġi informata fil-pront bid-dritt tagħha li tibqa' siekta

Madankollu, il-persuna ssuspettata ma għandiex tkun giet imċaħħda mill-possibbiltà konkreta u effettiva li jkollha aċċess għal avukat, jekk ikun hemm bżonn bl-użu tal-għajnuna legali, u li jkollha; l-istess bħal, jekk ikun il-każ, l-avukat tagħha, id-dritt li taċċedi għall-fajl tagħha u li tinvoka dan il-ksur f'terminu raġonevoli

Matul il-lejl, l-attenzjoni ta' agenti tal-pulizija ġudizzjarja ngibdet mill-preżenza ta' żewġ individwi li kienu jinstabu qrib vettura ta' merkanzija tqila fil-parkeġġ ta' impriza. L-imsemmija agenti fil-pront fetħu investigazzjoni *in flagrante delicto* għal fatti ta' serq ta' fjuwil. L-imsemmija individwi ġew interrogati fuq il-post mingħajr ma ġew informati bid-drittijiet tagħhom u wara dan tqiegħdu taħt detenzjoni mill-pulizija. Kien biss ftit iktar tard li ġew informati bid-drittijiet tagħhom, b'mod partikolari bid-dritt li jibqgħu siekta.

Fil-kuntest tal-proċedura kriminali, it-tribunal correctionnel de Villefranche-sur-Saône (il-Qorti Kriminali ta' Villefranche-sur-Saône, Franza) qieset li minhabba din l-informazzjoni tardiva, id-drittijiet tal-persuni akkużati, iggarantiti mid-dritt tal-Unjoni ¹, ġew miksur. F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-perkwizzjoni tal-vettura, id-detenzjoni mill-pulizija tal-persuni ssuspettati u l-atti kollha li jirriżultaw minnhom kellhom, bħala prinċipju, jiġu annullati. Madankollu rriżulta li l-Cour de cassation (il-Qorti tal-Kassazzjoni, Franza) interpretat il-code de procédure pénale (il-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali) fis-sens li jipprojbixxi lill-qrati li jagħtu deċiżjoni dwar il-mertu milli jikkonstataw *ex officio* l-ksur tal-obbligu li persuna ssuspettata jew akkużata tiġi informata fil-pront bid-dritt tagħha li tibqa' siekta.

B'konsegwenza ta' dan, il-Qorti Kriminali staqsiet lill-Qorti tal-Ġustizzja jekk id-dritt tal-Unjoni jipprekludix tali projbizzjoni ta' konstatazzjoni *ex officio*.

Fis-sentenza tal-Illum, il-Qorti tal-Ġustizzja tiddeċiedi li l-**projbizzjoni** imposta fuq il-qorti kriminali li tagħti deċiżjoni dwar il-mertu milli tikkonstata l-ksur inkwistjoni *ex officio* għall-finijiet tal-annullament tal-proċedura kriminali **tirrispetta**, bħala prinċipju, kemm **id-dritt għal rimedju effettiv** u d-dritt **għal smieġh xieraq** kif ukoll id-drittijiet tad-difiża, kemm-il darba **l-persuni ssuspettati jew akkużati**, jew **l-avukat** tagħhom kellhom il-**possibbiltà konkreta u effettiva li jinvokaw il-ksur inkwistjoni f'terminu raġonevoli u li sabiex jagħmlu dan huma kellhom aċċess għall-fajl**.

¹ L-obbligu li l-awtoritajiet jipprovdu, fil-pront, informazzjoni dwar id-dritt li wieħed jibqa' sieket huwa previst fl-Artikoli 3 u 4 tad-Direttiva 2012/13/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Mejju 2012 dwar id-dritt għall-informazzjoni fi proċeduri kriminali (GU 2012, L 142, p. 1), li ġew trasposti fid-dritt nazzjonali.

Madankollu l-Qorti tal-Ġustizzja tenfasizza li, sabiex jiġi żgurat l-effett utli tad-dritt li wieħed jibqa' sieket, din il-konklużjoni hija valida **biss sakemm il-persuni ssuspettati jew akkużati kellhom b'mod konkret u effettiv**, matul it-terminu li huma jkollhom sabiex jinvokaw tali ksur, **id-dritt ta' aċċess għal avukat**, kif stabbilit fid-dritt tal-Unjoni u kif **iffaċilitat mill-mekkaniżmu ta' għajnuna legali**. Barra minn hekk hija tispeċifika li, jekk dawn l-istess persuni jirrinunzjaw għal din il-possibbiltà, huma għandhom, bħala prinċipju, ibatu l-eventwali konsegwenzi ta' din ir-rinunzja kemm-il darba din tkun twettqet **b'mod konformi mal-kundizzjonijiet previsti mid-dritt tal-Unjoni**. B'mod partikolari, id-dritt tal-Unjoni jipprevedi li l-persuna ssuspettata jew akkużata għandha tkun irċeviet, bil-fomm jew bil-miktub, informazzjoni ċara u suffiċjenti, b'lingwaġġ sempliċi u li jinftehem, dwar il-kontenut tad-dritt ta' aċċess għal avukat u l-eventwali konsegwenzi ta' rinunzja għalih u li r-rinunzja għandha tingħata volontarjament u b'mod inekwivoku.

NOTA: Ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jippermetti, lill-qorti tal-Istati Membri fil-kuntest ta' kawża mressqa quddiemhom, li jitolbu lill-Qorti tal-Ġustizzja interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni jew li tiddeċiedi dwar il-validità ta' att tal-Unjoni. Il-Qorti tal-Ġustizzja ma taqtax il-kawża nazzjonali. Hija l-qorti nazzjonali li għandha ssib soluzzjoni għall-kawża skont id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja. Din id-deċiżjoni torbot, bl-istess mod, lill-qorti nazzjonali l-oħra li quddiemhom titressaq problema simili.

Dokument mhux uffiċjali għall-użu tal-mezzi tal-komunikazzjoni li ma jorbotx lill-Qorti tal-Ġustizzja.

It-[test sħiħ u s-sunt tas-sentenza](#) jinsab fis-sit CURIA mill-jum li fih tingħata s-sentenza

Kuntatt għall-istampa: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

Ritratti tal-għoti tas-sentenza huma disponibbli fuq "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

Ibqgħu konnessi!

